

## POSTANOWIENIE

14 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski (przewodniczący)

SSN Ireneusz Kunicki (sprawozdawca)

SSN Marcin Trzebiatowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 14 maja 2025 r. w Warszawie  
skargi kasacyjnej N. K.

od postanowienia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z 7 maja 2024 r., I ACz 496/24,

w sprawie z wniosku N. K.

z udziałem O. K. i Prokuratura Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze

o stwierdzenie wykonalności orzeczenia sądu zagranicznego,

**oddala skargę kasacyjną.**

Ireneusz Kunicki

Krzysztof Wesołowski

Marcin Trzebiatowski

(E.C.)

## UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni N. K. wniosła o stwierdzenie wykonalności nakazu sądowego z 22 marca 2021 r. wydanego przeciwko A. K. przez Ordżonkikdzewski Sąd Rejonowy w mieście Charkowie. Do wniosku dołączyła zaświadczenie pochodzące od tego sądu, że nakaz został wydany bez rozprawy i bez powiadomienia wnioskodawcy i dłużnika.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze wniosek ten oddalił. Jako podstawę prawną

rozstrzygnięcia wskazał art. 49 umowy między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych i karnych sporządzoną w Kijowie 24 maja 1993 r. (Dz.U. z 1994 r. nr 96, poz. 465 ze zm.; dalej jako: umowa z 24 maja 1993 r.) oraz art. 1145 i 1146 § 1 pkt 3 i 4 k.p.c.

W zażaleniu na to postanowienie wnioskodawczynie powołała się na przepisy prawa ukraińskiego, które przewidują wydanie nakazu bez rozprawy i bez zawiadomienia dłużnika oraz na względy słuszności przemawiające za stwierdzeniem wykonalności nakazu sądowego w sprawie o alimenty.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu postanowieniem z 7 maja 2024 r. oddalił to zażalenie.

W skardze kasacyjnej wnioskodawczynie zarzuciła zaskarżonemu postanowieniu „rażące naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na wynik sprawy, a to art. 233 § 1 w zw. art. 378 § 1 i art. 382 i w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., polegające na przejęciu przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu za własne ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego bez jakichkolwiek merytorycznych rozważań w tej kwestii, w sytuacji gdy zarzuty zażalenia obejmowały przede wszystkim sprzeczność ustaleń sądu pierwszej instancji ze zgromadzonym materiałem dowodowym, co skutkowało tym, że zarzuty apelacyjne nie zostały rozpoznane.”.

Prokurator Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na brak podstaw do jej przyjęcia.

### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Zarzuty skargi kasacyjnej są bezzasadne. Już sam przytoczony wyżej *expressis verbis* zarzut skargi kasacyjnej jest niespójny wewnętrznie, gdyż zarzuca Sądowi Apelacyjnemu uznanie za własne ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji, a tym samym brak jakichkolwiek merytorycznych rozważań. Ustalenia faktyczne i rozważania merytoryczne sądu zaś nie są tożsame. Ponadto z tym zarzutem nie zostały zharmonizowane przepisy wskazane jako naruszone przez

sąd drugiej instancji, t.j. art. 233 § 1 w zw. art. 378 § 1 i art. 382 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Mianowicie wskazany w skardze kasacyjnej, jako naruszony, art. 233 § 1 k.p.c. dotyczy zasad oceny dowodów. Zgodnie zaś z art. 398<sup>3</sup> § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c.). Według zatem jednolitego stanowiska Sądu Najwyższego przepis art. 233 § 1 k.p.c. w ogóle nie może stanowić podstawy kasacyjnej (por. z najnowszego orzecznictwa – uzasadnienia: wyroków SN z 5 marca 2025 r., II CSKP 2323/22; z 12 marca 2025 r., II CSKP 790/23; postanowień SN z 22 maja 2025 r., I CSK 2722/23; z 17 lipca 2025 r., I CSK 2439/24; z 17 lipca 2025 r., I CSK 2569/24).

Bezzasadny jest również zarzut naruszenia art. 378 § 1 k.p.c., zgodnie z którym sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Uzasadniając zarzut naruszenia tego przepisu skarżąca podnosi, że sąd drugiej instancji powinien rozważyć wszelkie zarzuty podniesione w apelacji. Według skarżącej zawarła ona w zażaleniu obszerny wywód, w którym szczegółowo kwestionowała ustalenia poczynione przez sąd pierwszej instancji w sprawie, a Sąd Apelacyjny zarzutu tego nie rozpoznał.

Zarzut ten jest nietrafny przede wszystkim dlatego, że w zażaleniu na postanowienie sądu pierwszej instancji nie ma takich wywodów, a zatem Sąd Apelacyjny nie mógł się do nich odnieść. Skarżąca podniosła w zażaleniu, że w sprawie o stwierdzenie wykonalności ukraińskiego nakazu sądowego powinny być uwzględnione przepisy prawa ukraińskiego, a ponadto przytoczyła art. 1146 § 1 pkt 3 i 4 k.p.c. argumentując, że treść tych przepisów w związku z przepisami prawa ukraińskiego nie stoi na przeszkodzie stwierdzeniu wykonalności nakazu sądowego zasądzającego alimenty, wydanego mimo niezawiadomienia dłużnika.

Należy jeszcze zaznaczyć, że według utrwalonego w judykaturze poglądu z ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu orzeczenia każdego argumentu podniesionego w apelacji. Za wystarczające należy

uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (por. uzasadnienia postanowień SN z 26 lutego 2025 r., I CSK 1744/24; z 4 czerwca 2025 r., I CSK 3082/24 i z 1 sierpnia 2025 r., I CSK 2820/24).

W niniejszej sprawie zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia motywy rozstrzygnięcia pozwalają na ustalenie, jakie przyczyny, zdaniem Sądu drugiej instancji, przemawiały za oddaleniem zażalenia skarżącej. Sąd Apelacyjny wskazał przepisy prawa mające zastosowanie w sprawie, co stanowiło rozpoznanie zarzutów zażalenia wnioskodawczyni. Zbędne byłyby przy tym rozważania, które konkretne przepisy prawa ukraińskiego nie mają zastosowania w sprawie, ponieważ nie mają zastosowania żadne przepisy prawa ukraińskiego. Sąd Apelacyjny trafnie wskazał jako podstawę rozstrzygnięcia wniosku art. 49 i 50 pkt 3 umowy z 24 maja 1993 r. Sąd ten zbędnie jedynie przytoczył art. 1145 oraz 1146 pkt 3 i 4 k.p.c. jako podstawę rozstrzygnięcia, ponieważ jeżeli przesłanki stwierdzenia wykonalności orzeczenia zagranicznego są zawarte w umowie międzynarodowej, to przepisy tej umowy wyłączają w całości zastosowanie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego i nie można stosować częściowo przepisów umowy międzynarodowej, a częściowo (np. co do przesłanek nieuregulowanych w umowie), przepisów k.p.c.

Ostatni zarzut kasacyjny dotyczy naruszenia art. 382 k.p.c. Również ten zarzut jest bezzasadny. Zgodnie z art. 382 k.p.c. sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd drugiej instancji nie tylko może, ale powinien, dokonywać własnych ustaleń ponad ustalenia sądu pierwszej instancji. W niniejszej sprawie nie było jednak takiej potrzeby. Skarżąca w zażaleniu nie podniosła bowiem zarzutów w tym zakresie, a jedynie prowadziła polemikę prawną z Sądem pierwszej instancji, w kwestii jakie prawo ma zastosowanie do rozstrzygnięcia jej wniosku. Istotnym faktem dla oceny zasadności wniosku o stwierdzenie wykonalności było zaś, czy dłużnik (pozwany) przed wydaniem nakazu sądowego został prawidłowo zawiadomiony o rozprawie i w konsekwencji miał możliwość podjęcia obrony swoich

praw. Okoliczność braku zawiadomienia dłużnika wykazała zaś już sama wnioskodawczyni składając załącznik do wniosku pochodzący od sądu w Charkowie. W zażaleniu zaś potwierdziła tę okoliczność.

Sąd Apelacyjny nie czynił i nie mógł czynić żadnych ustaleń odrębnych od ustaleń dokonanych przez Sąd pierwszej instancji. W świetle bowiem prawidłowo zastosowanych przepisów umowy z 24 maja 1993 r. kwestia braku zawiadomienia dłużnika o rozprawie była jedyną okolicznością, której ustalenie powodowało konieczność oddalenia wniosku o stwierdzenie wykonalności ukraińskiego nakazu sądowego. Mianowicie, zgodnie z art. 50 pkt 3 umowy z 24 maja 1993 r. orzeczenia wymienione w art. 49 podlegają uznaniu i wykonaniu na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli strona nie była pozbawiona możliwości obrony swych praw, a w razie posiadania ograniczonej zdolności procesowej - należytego przedstawicielstwa, a w szczególności strona, która nie uczestniczyła w postępowaniu, otrzymała wezwanie na rozprawę we właściwym czasie i trybie.

W wypadku zawarcia dwustronnej umowy międzynarodowej państwa strony tej umowy określają przesłanki stwierdzenia wykonalności orzeczenia sądu zagranicznego (drugiej strony umowy). W sprawach tych niedopuszczalne jest zastosowanie zasad słuszności w miejsce przepisów umowy, chyba że sama umowa na to pozwala.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>14</sup> k.p.c. oddalił skargę kasacyjną.

Ireneusz Kunicki

Krzysztof Wesołowski

Marcin Trzebiatowski

(E.C.)